

о. Іоанн Карбованець

Народився 1 лютого 1897 р.
в с. Невицьке Ужгородського району.

З 1904 до 1914 р. з перервами навчався в сільській початковій школі. Згодом продовжив навчання в Ужгородській горожанці. У 1918 р. влаштовується на роботу на залізницю. До 1922 р. працював начальником залізничної станції у с. Невицьке, а з 1923 р. – касиром на станції в Ужгороді. Єпископом Веніаміном висвячений у сан священника і направлений на приход у с. Червеньово.

У 1930-1932 рр. став ініціатором заснування православного монастиря в Домбоках.

Думка про заснування монастиря в Домбоках зародилася в жителів навколишніх сіл ще в 1920-их рр. ХХ ст. Головним ініціатором цього процесу став о. Іван Карбованець, що служив приходським священником у сусідньому Червеньові. У 1930 р. о. Іван Карбованець зі своїми батьками продав державі все своє майно в с. Невицьке біля Ужгорода за 114 тисяч чеських крон і отримані гроші вирішив вкласти в побудову православного монастиря [Карбованець Іван, священник. Прохання в єпархіальне управління православної єпархії в с. Іза за № 1/1930 р. // Архів Мукачівсько-Ужгородської єпархії].

У той час у Домбоках припинила свою діяльність сільськогосподарська школа і залишився цілий комплекс будівель, які ідеально підходили під монастир. Держава і продала цей маєток Карбованцю за 125 тисяч чеських крон. Цього року він викупив будівлі і землю колишньої господарської школи і за допомоги архімандрита Алексія (Кабалюк) організував будівництво церкви і переоблаштування будинку.

Газета “Русская Земля” в статті за 23 листопада 1932 р. писала: “Старання о. Іоанна Карбованця закінчилися успіхом. У Домбоках на семи угровій ділянці землі засновано монастир. На днях розпочалася перебудова церкви. Вже збудовано купол у руському стилі. 4 грудня планують підняти хрест на купол церкви” [Женский монастырь в Домбоках // Русская Земля. – 1932. – 28 ноября. – С. 2.]. Це одне із перших повідомлень тогочасної преси про заснування жіночого монастиря в Домбоках.

В 1937 р. о. Іван Карбованець здійснив паломницьку подорож до Палестини.

У 1944 р. о. Іван Карбованець через організацію Червоного Хреста в Ужгороді перевіз в Домбоки 186 дітей, яких німецькі окупанти захопили в Росії і хотіли вивезти до Німеччини. Діти були за віком від 5 до 15 років, частину з них розмістили у себе жителі

Червеньово, деякі розташувалися в полишених євреями будинках. Монахині забезпечували їх їжею та ліками, багато з дітей було похрещено. З приходом радянських військ, через 2 місяці, дітей перевезли до Мукачева, а потім відправили до Росії.

31 липня 1951 р. органами КДБ о. Іван Карбованець був заарештований. У постанові на арешт від 28 липня 1951 р. йшлося: “В роки угорської окупації території Закарпаття під час богослужіння систематично у своїх проповідях робив наклеп на радянську дійсність, радянську армію, комуністичну партію...” У протоколах допитів слідчий намагався довести різні “провини та злочини”, до них приписували знайомство, листування та особисті зустрічі з єпископом Веніаміном, зачитування циркулярів адміністратора православної церкви М. Попова, проведення служб за померлими на радянсько-німецькому кордоні, зберігання антирадянської літератури: православних календарів, журналів “Світоч землі” та інших.

Щоб довести вину Івана Карбованця, до справи залучають 9 свідків, які говорили про антирадянську пропаганду затриманого. 11 жовтня 1951 р. Закарпатський обласний суд виніс вирок: “Карбованця Івана Івановича засудити до ув’язнення в таборах строком на 25 років з поразкою у правах на 5 років та конфіскацією належного йому майна”. на суді він повністю заперечив звинувачення в антирадянській діяльності. Після суду його направили в табір Хром-Тау Новоросійського району Актюбінської області Казахстану. 9 січня 1955 р. звільнений з-під варти, повернувся в Червеньово. У 1974 р. о. Іван Карбованець отримав грамоту від патріарха Московського Пімена, в якій читаємо: “Грамота дана протоіерею Іоанну Карбованец за допомогу дітям, захваченим и брошеним немецкими оккупантами”.

За постановою від 30 квітня 1992 р. реабілітований за відсутністю складу злочину. Помер у с. Червеньово 21 червня 1977 р. Похований в збудованій у 1932 р. В. Коломацьким невеличкій капличці на монастирському кладовищі в Домбоках, де покояться і його батьки. При вході до капличці встановлена мармурова дошка, на якій написано: “Тут покоїться протоіерей Іоанн Карбованец 1887 г. – 1977 г. Родители его Іоанн и Іюлиания. Души их во благих вотворятся”.

За матеріалами:

<http://h.ua/story/148801/>

<http://orthodoxy.org.ua/uk/2009/06/17/24751.html>